

POSLE MEĐUNARODNOG FORUMA "DUNAV – REKA SARADNJE"

Najkraći put od Severnog mora do Mediterana

Najbolja veza sa Zapadnom Evropom i Mediteranom. Zašto je Ada Ciganlija jedina veća investicija u beogradskom podunavlju. SR Jugoslavija mora biti veoma zainteresovana za izgradnju kanala Dunav-Morava-Vardar

U BEOGRADU je od 26. do 29. septembra održan Osmi međunarodni naučni forum "Dunav - reka saradnje", na kojem su učestvovali predstavnici svih podunavskih zemalja, zatim SAD, Velike Britanije, Francuske, Italije, Rusije i Grčke. Forum deluje od 1989. godine, kao neformalni vid saradnje podunavskih zemalja u privredi, nauci, saobraćaju, turizmu, zaštiti životne sredine. Tema Osmog foruma bio je rečni saobraćaj, ali su razmotreni i drugi aspekti saradnje sa predlozima za unapređenje.

– Najveći uspeh ovog foruma je u tome što su naučni radnici dali puno inicijativa, od kojih su neke bile pokrenute i ranije. Sada su one obnovljene i dupnjene, sa nadom da ima više mogućnosti za njihovu realizaciju, kaže dr **Edita Stojić-Karanović**, osnivač i predsednik Foruma.

Da bi se ove korisne inicijative brže realizovale, kako stoju i u završnoj Deklaraciji, potrebno je da se o tome pobrinu zvanični državni organi podunavskih zemalja. Istovremeno, za realizaciju takvih inicijativa potrebne su strane inve-

Po robnom prometu druga reka u Evropi

navskim zemljama je nedovoljno razvijen i slično. Neki predlozi su čak i konkretizovani na pojedina uža područja. Tako je inicirano kvalitativno obnavljanje šuma u beogradskom podunavlju, veće ograđana ali je tesna i sama korišćenje šuma priobalja u turističke, lovne, rekreativno-izletničke i druge svrhe, prostorno uredjenje Gročanskog ostrva i slično.

Ada Ciganlija je jedina veća investicija na uređenju šumsko-priobalnog i vodnog prostora Save i Dunava u širem stora Save i Dunava u širem regionu Beograda. Ona se pre-tvorila u pravo letovalište Beškoma podunavlju, veće ograđana ali je tesna i sama nedovoljna da primi sve posestoce. Veliko Ratno ostrvo, sa izuzetkom male plaže "Lido" je potpuno neuređeno, a ima sve predispozicije da postane

Dunav i potreba da se on iskoristi u pravoj meri. On omogućava vezu sa Severnim morem i razvijenim delovima Zapadne Evrope. Srbija i SR Jugoslavija u bližoj perspektivi moraju biti veoma zainteresovane za izgradnju kanala Dunav-Morava-Vardar, koji bi Podunavlje spojio sa Solunskim zalivom i Mediteranom. Ekonomski značaj ovog kanala je neprocenjiv, imajući u vidu to da veliki deo razmene naše zemlje sa svetom, ide preko Makedonije. Vodenim putem od Beograda do mediteranskih luka, time bi se skratio za oko 2.000 kilometara, a treba podsetiti da ovim kanalima mogu saobraćati brodovi nosivosti do 3.000, što bitno ubrzava robni promet. Za izgradnju kanala Dunav-Morava-Vardar, zainteresovane su Nemačka i druge podunavske zemlje.

Forum "Dunav - reka saradnje", organizovaće ubuduće dugoročne istraživačke projekte o privrednoj saradnji u Regionu, potencijalima i mogućnostima za njihovo korišćenje. Predloženi su konkretni projekti o saobraćaju, trgovinskim režimima podunavskih zemalja, slobodnim carinskim zonama i slično.

Dunav za Jugoslaviju kao podunavsku zemlju ima veliki

sticije i tešnja saradnja podunavskih zemalja. Jedna od takvih ideja vezana je za održivo korišćenje prirodnih izvora, vode i šume. Forum je imao jedan Okrugli sto sa ovom temom, koji je potvrdio da su

— Kada je reč o beogradskom području, ni država ni Grad se nisu dovoljno pobrinuli da naprave sadržaje, koji će ljudi privući da dolaze i borave na ovoj impozantnoj reci, koja ne vjeća se. Samo u

sportsko-rekreativni i hotelski centar. Na potezu od Belegiša do Grocke, malo je kvalitetnih ugostiteljskih objekata, privatni posedi najčešće silaze na obale reke, ne postoji ni jedan hotel, a o onima kakvi se mogu videti u Budimpešti, Bratislavi i drugim podunavskim gradovima, da i ne govorimo.

privredni, turisticki i kulturni značaj. Razvoj rečnog saobraćaja, plovnih puteva, luka i pristaništa, u velikoj meri зависи од коришћења njegovih kapaciteta.

Dunavski univerzitet

U okviru Medunarodnog foruma "Dunav-reka saradnje", tokom novembra počće da radi Dunavski univerzitet, kao posebna vrsta specijalističkog postdiplomskog usavršavanja. Predloženo je da ovaj univerzitet u prvoj školskoj godini obuhvati 17 seminara usmerenih na unapređenje međunarodne saradnje u raznim pri- vrednim granama, zaštiti životne sredine, kulturi i drugim oblasti- ma. Sedište Univerziteta biće u Jugoslaviji, a predavači će biti eminentni stručnjaci iz zemlje i sveta.

sume u regionu Dunava pre- predstavlja jedinstvenu celi- težno nekvalitetne, pa ih treba nu. Ekonomski efekti jednog obnoviti novim zasadima. takvog delovanja, bili bi mno- Voda Dunava se takođe malo gostruki, ističe Milutin koristi za navodnjavanje, Dražić, jedan od učesnika Fo- rečni saobraćaj u nekim podu- ruma.

Ovaj skup je inicirao uređenje Gročanske ade i sa predstavnicima Grocke već je dogovorenod da se u novembru održi Okrugli sto, koji će se pozabaviti tom idejom. Bilo bi dobro kada bi počelo da se radi na realizaciji ostalih ideja, pokrenutih na ovom naučnom skupu.

Kada se radi o saobraćaju, koji je bio tematska oblast Forum-a, ponovo je podvučen značaj kanala Rajna-Majna-

Kako kaže dr Predrag Simić, direktor Instituta za međunarodnu politiku i privredu, Dunav je veza između Roterdama, velike svetske luke, Crnog mora i Bliskog istoka. U njegovom gornjem toku su zemlje koje predstavljaju srž evropske integracije, a u donjem državeistočne Evrope i bivšeg Sovjetskog Saveza, što dodatno utiče na složenost i značaj podunavskog regiona. Nama susedne zemlje, Mađarska, Rumunija i Bugarska, aktivno koriste mogućnosti Dunava, što se ne može reći za našu zemlju.

U tom smislu, neophodno je koristiti pozitivna iskustva i saobraćajne vrednosti ostalih podunavskih zemalja, što upućuje na bolju opremljenost naših brodova, luka, pristaništa. Za Jugoslaviju kanal Dunav-Tisa-Dunav treba da dobije nacionalni značaj. Ne sme se zaboraviti da je Dunav po robnom prometu druga reka u Evropi, iza Rajne, ali sa daleko većim potencijalima koji će sve više dolaziti do izražaja.

D. Delle, A. Bastačić